DAVID GABERLE
RADEK KALHOUS

Bakalářská práce

Slezská univerzita v Opavě
Filozoficko-přírodovědecká fakulta v Opavě
Institut tvůrčí fotografie
Opava 2022

DAVID GABERLE
RADEK KALHOUS

Bakalářská práce

Slezská univerzita v Opavě
Filozoficko-přírodovědecká fakulta v Opavě

Institut tvůrčí fotografie
Opava 2022

TEORETICKÁ BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Slezská univerzita v Opavě
Filozoficko-přírodovědecká fakulta v Opavě
Institut tvůrčí fotografie / Opava 2022

Institut tvůrčí fotografie FPF Slezské univerzity v Opavě

SLEZSKÁ UNIVERZITA V OPAVĚ

obor ▸ Tvůrčí fotografie
vedoucí práce ▸ doc. Mgr. Josef Moucha

TEORETICKÁ
BAKALÁŘSKÁ
PRÁCE

Slezská univerzita v Opavě
Filozoficko-přírodovědecká fakulta v Opavě
Institut tvůrčí fotografie / Opava 2022

Institut tvůrčí fotografie FPF Slezské univerzity v Opavě

SLEZSKÁ UNIVERZITA V OPAVĚ

SLEZSKÁ UNIVERZITA V OPAVĚ
Filozoficko-přírodovědecká fakulta v Opavě

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Akademický rok: 2021/2022

Zadávající ústav: Institut tvůrčí fotografie

Student: Radek Kalhous

UČO: 42657

Program: Filmové, televizní a fotografické umění a nová média

Obor: Tvůrčí fotografie

Téma práce: T:David Gaberle

Téma práce anglicky: T:David Gaberle

Zadání: Monografická studie o Davidu Gaberlem, výrazné osobnosti české fotografie. Autora fotografické publikace Metropolight, která je obrazovou esejí o izolovaném životě obyvatel světových metropolí.

Literatura:

Gibson, David: The Street Photographer's Manual. London, Thames and Hudson 2020.
Gruyaert, Harry: *Edges*. London, Thames & Hudson 2019.
Hammersley, Martyn – Atkinson, Paul: *Ethnography: Principles in practice*. London, Taylor & Francis 2019.
Hébel, François – Nonas, Richard: *Harry Gruyaert*. London, Thames & Hudson 2015.
Komenský, Jan Ámos: *Labyrint světa a ráj srdce*, PrahaStátní pedagogickénakladatelství, 1955
Leary, Timothy a kol.: *Psychedelie. Trilogie o halucinogenech*. Praha, Levné knihy 2000.
Leiter, Saul: *Early Color*, Göttingen, Steidel, 2006
Pinkhassov, Gueorgui: *Sighwalk*, London, Phaidon press, 1998
Simmel, Georg: *Individuality and Social Forms*. Chicago, University of Chicago Press, 1972.
Sudek, Josef: *Fotografie*. Praha, SNKLHU 1956.

Vedoucí práce: doc. Mgr. Josef Moucha

Datum zadání práce: 21.12.2021

Souhlasím se zadáním (podpis, datum):

.....
prof. PhDr. Vladimír Birgus
vedoucí ústavu

ABSTRAKT

Ve své teoretické bakalářské práci zaznamenávám životní a profesní cestu Davida Gaberleho, fotografa, hudebníka a pedagoga. Rád bych představil jeho práci a myšlenky, které ho k ní vedly. Výjimečný talent a píle řadí tohoto autora k předním umělcům mladé generace. Vzhledem k jeho nízkému věku, se dá očekávat, že jeho budoucí tvorba bude mít vzestupnou tendenci.

KLÍČOVÁ SLOVA

David Gaberle
Metropolight
Nejsi sám
fotograf
česká fotografie

ABSTRACT

In my theoretical bachelor's thesis I record the life and professional journey of David Gaberle, a photographer, musician and pedagogue. I would like to present his work and the ideas that led him to it. Exceptional talent and diligence make this author one of the leading artists of the young generation. Given his young age, it can be expected that his future creation will have an ascending tendency.

KEYWORDS

David Gaberle
Metropolight
Nejsi sám
photographer
czech photography

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou práci vypracoval samostatně a použil jsem pouze citované zdroje, které uvádím v bibliografických odkazech.

SOUHLAS SE ZVEŘEJNĚNÍM

Souhlasím, aby tato bakalářská práce byla zařazena do Univerzitní knihovny Slezské univerzity v Opavě, do knihovny Uměleckoprůmyslového muzea v Praze a zveřejněna na internetových stránkách Institutu tvůrčí fotografie FPF SU v Opavě.

I ÚVOD / 8
II DĚTSTVÍ / 12
III STUDIA / 14
IV BAKALÁŘKA / 18
V METROPOLIGHT / 20
VI NA PRAHU / 28
VII NEÚSPĚCHY A ZMĚNY / 33
VIII NEJSI SÁM / 37
IX NOVÁ KAPITOLA / 41
X ZÁVĚR / 45
XI VÝSTAVY / 48
XII JMENNÝ REJSTŘÍK, LITERATURA
ODKAZY / 50
XIII TIRÁŽ / 54



ÚVOD

S Davidem Gaberlem jsem se poprvé potkal v roce 2017. Bylo to v době, kdy vyšla jeho kniha Metropolight, a já jsem o něm do té chvíle nic nevěděl. Zjistil jsem, že naše uvažování o fotografii je velice podobné. Pár let před tím jsem vydal knihu dokumentárních fotografií z Chrudimi a Gaberleho snímky mi připomínaly chvíle, kdy jsem se toulal po tomto městě. Hned při prvním setkání mezi námi vzniklo příjemné pouto a od té doby jsme přáteli. Proto v následujícím textu užívám místy jen jeho křestní jméno.

David pro mě byl – a stále je – jako zjevení. Lidem dělá radost být v jeho společnosti. Jistý druh moudrosti a klidu, který z něj vyzařuje, působí hypnoticky. Za čtyři roky intenzivního přátelství jsem stále fascinován jeho energií, s níž přistupuje ke všemu, co dělá. Pokud se něčemu rozhodne věnovat, jeho nasazení je více než stoprocentní. Celý jeho život je spojený s touto obsesivní energií a perfekcionismem. Nic z toho, čím se zabývá, nedokáže dělat jen tak. Ať už rapuje, boxuje anebo tancuje, vždy ho žene touha vypracovat se na tu nejvyšší úroveň. David je výjimečný nejen svou energií, ale i schopností získat ty správné informace a učit se od těch nejlepších. Takové byly i jeho fotografické začátky. Okamžitě vnitřně cítil, že chce dělat výjimečné fotky. Proto v letech 2010 a 2011 intenzivně studoval práci světových fotografů a díky svému analytickému uvažování dokázal velice přesně rozkrýt, jak který autor pracuje a proč jsou jeho fotografie takové, jaké jsou. Dovedl navíc rozlišit, jakého fotografa se vyplatí dále zkoumat. Na rozdíl od většiny svých vrstevníků poznal, kdo je jen trendy a kdo naopak vytváří nadčasové dílo, jež do budoucna obstojí. Učil se od umělců, kteří se ho hluboce dotýkali. Fascinovala ho díla fotografů agentury Magnum. Zároveň tušil, že je mnoho autorů, jimž sice nerozumí, ale jejichž práce je kvalitní. Cítil, že se pouze zatím nedostal na úroveň, která by mu umožňovala tyto fotografie pochopit. Typickým příkladem byl Josef Sudek, ve svých dvaadvaceti letech mu nedokázal porozumět. Tušil ovšem, že je to jen otázkou času a že je zkrátka potřeba ještě rozšířit své vnímání. David Gaberle proto ve svých fotografických začátcích kromě studia děl mistrů také konstantně fotografoval, aby si své poznatky rovnou zkoušel v praxi.

Jsou autoři, kteří pracují na základě svého pocitu, dalo by se říci srdcem. Druhý typ, většinou konceptuálních umělců, používá více mozek, jejich práce stojí spíše na myšlenkách. David dokáže skloubit obě metody dohromady. Je schopen syntetizovat myšlenku s prožitkem. Dokáže cítit srdcem a současně vymyslet hlavou, jakým způsobem do fotografie tento pocit dostat. To z něj dělá výjimečného autora. Sám jsem pocitový fotograf, který pracuje přes srdce. Když David popisoval, jak fungují moje fotografie, byl to pro mě vždy intenzivní zážitek.

Uměl vždy pojmenovat to, co pro mě je nepojmenovatelné, obrátit moji práci naruby a ukázat mi ji z druhé strany. Tyto schopnosti dokáže aplikovat na vše, co dělá. Jeho práce je vždy komplexní. Pokud nafotografuje soubor, na té nejvyšší úrovni jej pak i dokončí. Jasnou ukázkou je jeho kniha Metropolight. Kromě výjimečných fotografií je také přesně a s citem poskládaná – srdce a mozek tady pracovaly dohromady. Stejně funguje i jeho hudební tvorba. Intenzivní zájem o studium hudby spojený s intuitivním vnímáním z něj po pár měsících udělaly hudebníka vydávaného prestižním labelem. Jako lektor fotografických kurzů dokáže během několika dnů naučit studenty vnímat světlo a kompozici. Vše je možné díky jeho schopnostem nasávat velké množství vjemů a informací a ihned je aplikovat do vlastní práce. Účinnost tohoto spojení dělá z Davida výjimečného autora, fotografa, hudebníka anebo kohokoliv, kým se rozhodne stát. A to je také důvod proč jsem se rozhodl napsat svou bakalářskou práci právě o něm.



▲ David Gaberle (foto: Jakub Valvidia)



DĚTSTVÍ

Rok 1989 byl v mnoha směrech zásadní změnou pro celý národ. Ovlivnil celou společnost bez ohledu na politickou angažovanost nebo životní postoje. Sametová revoluce zásadně změnila i můj život. V roce 1989 mi bylo patnáct let a tři roky jsem fotografoval. Revoluce ze dne na den umožnila vidět svět v celé jeho škále a nejen prizmatem, jež nastavovala cenzura. Sám vnímám tuto dobu jako kulturní šok. Možnost vidět práci světových autorů a cítit z ní svobodu vyjádření a uvolněnou kreativitu byla pro mě zásadní. Často přemýšlím, kam bych se posunul, kdyby mi socialistický režim na mých prvních 15 let života nenastavil tohle omezení. Překladatel a učitel angličtiny Roy Mitchell, rodilý Ir žijící v Čechách, s oblibou říkává, že Češi si stále stěžují, že za všechno můžou rodiče nebo komunistický režim. David Gaberle je pro mě symbolem doby, do které už komunistický režim nepatří. I jeho rodinné zázemí je jiné než to mé. Narodil se v prosinci 1989 do doby, v níž se začala budovat nová společenská a ekonomická struktura.

Davidovo dětství bylo svobodné a bez omezení. Prvních osm let života prožil na pražském sídlišti Ládví. Díky prosperujícímu podnikání jeho otce se ovšem celá rodina brzo odstěhovala.

David měl šťastné dětství. Podle jeho vlastních slov byl velký frajírek a na co sáhl, to se mu dařilo. V té době se zároveň formovala jeho zarputilost dělat věci na více než 100 % a díky tomu vždy dosahovat výsledků na hranici dokonalosti. Tato vlastnost se v podstatě táhne celým jeho životem. Píle spojená s velkou energií a touhou věnovat se všemu na maximum je pro jeho okolí a kamarády jak motivující, tak častokrát frustrující. Jeho první kontakt s kreativitou a osobním vkladem přišel ve čtrnácti letech, kdy se začal naplno věnovat rapu. Objevil přímočarost a maskulinní energii tohoto hudebního žánru a začal skládat vlastní texty pod přezdívkou Quote (čili Citát). Rap ovlivnil zásadně jeho životní postoje a do velké míry kultivoval i jeho sociální smýšlení.



STUDIA

Po základní škole začal studovat šestileté anglické gymnázium, kde se v plné míře projevila jeho posedlost nadprůměrným výkonem. „Čtyři roky jsem boxoval a zjistil jsem, že když trénuju víc než ostatní, tak bývám i lepší. To samé se mi stalo při maturitě. Já jsem si to potom nastavil jako klíč k životu. Když pojedu na 110 %, budu nejlepší. Škola se mi stala vším. Začal jsem mít dobyvatelsko-spasitelský pocit, že když budu hodně makat, tak zachráním lidstvo nebo vymyslím něco důležitého," říká David.[1]

Po úspěšném složení maturity se rozhodl pro studium antropologie. K tomuto kroku ho vedlo hned několik okolností. Sám k tomu říká: „Měl jsem zakořeněný pocit, že svět není v pořádku. Vyrostl jsem na černošské hudbě, kde žijou většinou rapeři ve špatných sociálních podmínkách. Můj táta byl ale úspěšný podnikatel a já se snažil v sobě nějak uchopit tyhle dva póly. Pokoušel jsem se zjistit, jak by mohla společnost fungovat lépe a rovnocenněji. Byl jsem z postkomunistické země, tak už jsem věděl, že příliš ukvapený komunistický model nefunguje. Měl jsem pocit, že když začnu studovat antropologii, tak si udělám jasno, co jsou důležité lidské hodnoty a najdu návod na změnu."

Vzhledem k perfektním studijním výsledkům a finančním možnostem jeho rodiny se rozhodl pro zahraniční studium na University College London. Byl přijat i na prestižní Cambridge, kde ho ovšem odradila kombinace oboru antropologie s archeologií. Současně začal cítit, že ambice, které by ho v tomto prestižním a náročném studiu hnaly dopředu, by ho mohly zničit. Londýn se také zdál jako lepší volba z pohledu rodilého Pražana zvyklého na ruch velkoměsta. Zároveň pro něj bylo lákavé, že bude v Londýně bydlet s kamarády ze střední školy.

Hned v prvním ročníku napsal vstupní esej na téma egalitářských společností. Popisoval v ní princip rovnosti fungující u kmenů a malých komunit, kde se všichni navzájem hlídají. Snažil se přijít na způsob, jak tento systém přenést do běžné společnosti. „Chtěl jsem rovnat svět a dělat ho lepším. To byla moje motivace i motor."

Tato esej byla vyhlášena jako druhá nejlepší ročníková práce a ambice, kterým se chtěl David vyhnout, tím že nenastoupil na Cambridge se znovu nastartovaly. „Začal jsem znovu dřít a pod stresem jsem se stával mechaničtějším. Prožíval jsem sám sebe míň a míň. Rozhodl jsem se, že budu dělat maximum, protože to je jediná cesta. Začal jsem v sedm ráno a chodil jsem domů v deset večer. Vnitřně jsem vlastně stále zažíval stres, že dělám málo. Nakonec to skončilo tím,

1 z rozhovoru autora s Davidem Gaberlem / 8. 9. 2021

že jsem si ve druháku udělal dva měsíce před zkouškami asi 700 stránek poznámek a vzápětí zjistil, že se to nemůžu naučit. Poznámky jsem totiž jen mechanicky zapisoval a ani jsem nevěděl, o čem jsou. Úplně jsem se zrobotizoval. Nebyl jsem schopen přečíst větu a uvědomit si její sdělení." Rozhodl se raději odjet na stáž do Kamerunu v rámci programu Transparency International. „Bydlel jsem v kláštěře a ještě jsem se drtil na zkoušky na jinou školu. Furt jsem si myslel, že to můžu vydřít. Vzpomínám si, že jsem křičel do polštářů a sprchoval se studenou vodou, protože jsem si myslel, že mi přeskočí."

Po návratu do Prahy, ve svých dvaceti letech David zkolaboval. Přerušil na dva roky studia a začal docházet na terapie a brát antidepresiva. Současně pracoval na baru v jazzovém klubu. Práce barmana ho částečně uklidňovala. Pocit, že odbavuje jednotlivé objednávky v krátkých intervalech, mu přinesl do života jistou míru klidu. Byl víc v přítomnosti. Jen cesta v metru, do práce a zpět domů mu přinášela nepříjemné pocity a určitý stav úzkosti. Proto si sebou začal nosit fotoaparát a schovávat se za něj. Jeho chuť fotografovat přišla i s pocitem prázdnoty, kterou cítil po přerušení studia. Byl zvyklý podávat maximální výkon a najednou si připadal zbytečný a ztracený. Intenzivně tak začal studovat fotografie světových i tuzemských autorů. Jedním z prvních byl Viktor Kolář. Setkání s jeho fotografiemi ho pak neomylně vedlo k fotografii z ulice.

V roce 2011 se přihlásil na workshop Gueorguie Pinkhassova a Harryho Gruyaerta. Tento krok dokonale vystihuje jeho metodu – učit se od nejlepších. Oba členové fotografické agentury Magnum jsou výjimeční svým osobitým přístupem. Pro Pinkhassova je specifický jeho rozvolněný subjektivní pohled, pracuje zdánlivě bez pravidel a kompozice. Díky tomu jeho fotografie oplývají energií a spontánností. Harry Gruyaert zase disponuje velkým citem pro barevnou skladbu. Přesně této kombinace chtěl David ve svých fotografiích dosáhnout. Důležité pro něj také bylo zjištění, že americký fotograf Saul Leiter používal pro svůj subjektivní newyorský dokument delší objektivy. To, že si může držet odstup od lidí a přesto do snímků dostat jejich energii, bylo zásadní. Zároveň pochopil, že ti nejlepší autoři nepracují déle než tři nebo čtyři hodiny denně.

Kombinace práce za barem a několika hodin fotografování denně ho do jisté míry stabilizovala. Na podzim roku 2012 se David vrátil do Londýna, kde začal pracovat rovněž jako barman a další jaro roku 2013 dokončil zkoušky z druhého ročníku. Hned na podzim se pustil do studia ve třetím ročníku, k práci barmana začal ještě fotografovat Londýn. Cítil se dobře a proto se před Vánocemi rozhodl vysadit léky.

To se vzápětí negativně projevilo na jeho mentální kondici. Vánoce strávil v Praze a po návratu do Londýna zjistil, že není schopen fungovat normálně. „Bál jsem se být s vlastníma myšlenkama“, popisuje David svůj stav. Proto se vrátil zpět do Čech a podruhé přerušil studium. Začal docházet na denní stacionář do bohnické léčebny, ale díky špatně nastavené medikaci se jeho stav rapidně zhoršil. Trvalo další čtyři měsíce, než se stabilizoval. V té době poprvé vyrazil do zahraničí čistě jen kvůli fotografování.

Navštívil Gruzii a prvně také japonskou metropoli Tokio. Začal horlivě studovat práci nejen Pinkhassova a Gruyearta, ale i Stephena Shora, Japonce Shoji Uedy anebo Ernsta Haase. „Pochopil jsem, že existují emoce, ke kterým nemám přístup. Proto jsem studoval jejich fotky. Probouzely ve mně pocity, které jsem neznal a potřeboval je otevřít. Udělal jsem si emoční mapu.“ Takto popisuje David své fotografické začátky a zároveň i téma jeho bakalářské práce na University College London.



IV

BAKALÁŘKA

Prožitek, který mu fotografování ve formě terapie přineslo, byl stavebním kamenem celé jeho bakalářské práce. Zabýval se v ní metodou autoetnografie. Samotná etnografie je pozorování určité komunity nebo skupiny lidí na základě toho, že s nimi trávíme čas. Autoetnografie je oproti tomu metoda, kde studujeme sami sebe a naše reakce na okolí, v kterém se nacházíme. David potřeboval zjistit, proč cítí neodbytný pocit, že je s ním něco hluboce špatně. Jako kdyby byl špatně seřízený. Začal proto fotografovat, aby z vlastních snímků poznal, jak vnímá svět a sám sebe v něm a na základě toho odhalil příčiny problémů, které ho uvádějí do těchto úzkostí.

„Učil jsem se vnímat svoji emoci přes fotku, v konkrétním místě, což je v podstatě autoetnografie," popisuje David téma své bakalářské práce. Své emoce cítil při pozorování Pinkhassovových fotografií, ale nevěděl, jak je prožívat i mimo umění. V tomto období si hlouběji uvědomil, že jeho snímky stále nevystihují, jaký doopravdy je. Pochopil, že pravá fotografie musí být emočním otiskem jejího autora a on musí být v procesu vzniku otevřený sám sobě. To bylo jeho autoetnografické zjištění. Podpořilo to jeho touhu používat fotografii jako terapii a metodu k poznávání sebe sama. Věděl, že bude muset fotografovat intenzivněji, aby se o sobě dozvěděl pravdu.

V

METROPOLIGHT

David se rozhodl zkusit fotografovat osm měsíců bez přestávky. Všechny své úspory utrácel v roce 2015 za letenky a nezbytné náklady na život v místech, která vždy po pár týdnech měnil. V New Yorku, Londýně, Tokiu, Hongkongu, Soulu nebo Sydney zjišťoval, že většinou fotografuje v obchodních čtvrtích. Strohá a srovnaná architektura mu připomínala organizovaností jeho vlastní mozek. Zároveň si uvědomoval, jak urbanistický charakter tohoto prostředí ovlivňuje naše pocity a chování.
„Postupně jsem přišel na to, že tenhle prostor funguje tak, že nás emočně okleš-ťuje. Pracuje zcela účelově, aby nás dovedl do práce, do kanceláře a přitom nás pocitově nezasáhl, abychom mohli být výkonní," vysvětluje David. „Společnost je stavěná na výkonu. Pokud jsme vnitřně nejistí, město v nás vzbuzuje pocit, že musíme stále společensky a ekonomicky stoupat a v opačném případě je to selhání."
David v těchto místech využíval svou znalost antropologie. Značné množství poznatků načerpal z eseje nazvané „The Metropolis and Mental Life", překladu práce německého sociologa a filozofa Georga Simmela z roku 1903.[1] Studie popisuje, jak se díky historickému vývoji potkává ve městě na malém prostoru velké množství lidí odlišných profesí. Jednotlivci postupně žijí v individualizovaných bublinách, což způsobuje pocit izolace a samoty. David si uvědomoval, jak nás to vnitřně vyprazdňuje a to se stalo hlavním motivem knihy, kterou se rozhodl vydat.

V crowdfundingové kampani na startupovém serveru Kickstarter vybral od předplatitelů z 45 zemí několikanásobek částky nastavené jako základ pro spuštění celého projektu. Ve spolupráci s nakladatelstvím KANT vydal v roce 2017 knihu Metropolight. Název je kombinací anglických slov metropolite, tedy někdo kdo žije ve městě, a light, tzn. světlo, které je podstatou fotky. David se naučil vnímat světelnou atmosféru zcela jiným způsobem. Úplně ze své práce vyloučil klasické modely minimalistické street fotografie, založené na čistých plochách a ostrých přechodech mezi světlem a stínem. Ve své knize míchá tonality a struktury stínů. Divák má často pocit, že se jedná o počítačovou vizualizaci. Mnoho fotografií vzniklo v noci, ale světelná atmosféra knihy vytváří jeden kompaktní celek. Milan Nedvěd, který celou knihu graficky zpracoval, to vysvětluje: „David různorodostí měst, v kterých fotografoval, vytvořil něco jako fiktivní město. Sám přitom kladl na první místo práci se světlem. Fotografie jsme tedy seřadili tak, aby v rámci tonality fungovaly. Kniha tak začíná a končí postupnou lineární proměnou světlosti podkladu sazby od předsádek až k obrazové části a zase zpět k zadním předsádkám. Toto postupné rozsvícení a zhasnutí je tak doslovnou interpretací role světla v materiálové a listovací podobě."[2]

1 https://ghdi.ghi-dc.org/sub_document.cfm?document_id=747
2 elektronická korespondence z října 2021

Od toho je odvozena i struktura knihy, která tak dovolila na úvod představit texty a postupně vyblednout do obrazové části, a po ní zase opět přejít do formální textové části s indexem, poděkováním a tiráží.[3] Jednotlivé fotografie nebo páry, jež v rámci jedné dvoustrany vytvářejí potřebnou dynamiku, jsou rozděleny občasnými prázdnými stranami. Ty určují rytmus, v jakém knihu máme vnímat a vytváří nebo potlačují akcenty mezi sousedními snímky. Milan Nedvěd k tomu dodává: „Fotografické publikace mají svá pravidla a vhodné formáty. U Davidova cyklu nebylo nezbytně nutné z těchto pravidel vybočovat, aby kniha získala další rozměr či vrstvu, ale stačilo se soustředit pouze neokázale na obrazovou část. Diváka nerušit. Nechat ho vnořit se do obrazového vyprávění. Při této direkci mě jako knižního designéra vždy zajímá odpověď na otázku: Může kniha vyprávět příběh stejně jako to dělá novela?“[4]

Právě řazení fotografií pochválil i zakladatel vydavatelství Mack Books, Michael Mack.[5] Důležitý byl výběr titulní fotografie. Ta nese výrazné výtvarné kvality, skrývá lehké tajemství a vzbuzuje zvědavost na zbytek fotografií uvnitř. Dojem umocňuje výběr materiálu na přebal knihy. Linkovým rastrem kopíruje motiv z fotografie a vytváří tak plastickou vrstvu, která obálkovou fotografii při manipulaci s obalem doplňuje o lehce interaktivní moment; moiré efekt opět referuje ke hře se světlem.[6]

Kniha byla vydána v nákladu 1 100 kusů. Fotografie z ní vyšly v britském Guardianu v samostatné online galerii.[7] Jeden z nejuznávanějších kritiků fotografie David Campany označil Metropolight v recenzi pro španělský El País spolu s knihou fotografa Teju Cola jako nejlepší fotografické knihy roku.[8] V anketě Asociace profesionálních fotografů získal David Gaberle druhé místo v kategorii fotografů do třiceti let.[9] Několik fotografií z tohoto cyklu zařadilo vydavatelství Thames and Hudson do publikace The Street Photographer’s Manual.[10] Podle Antonína Kratochvíla bude kniha inspirovat mnoho mladých fotografů. Představuje dle něj skvělou ukázku práce se světlem a tím, jak začlenit člověka do prostředí ulice jako přirozenou součást pouliční scény.[11]

3 z rozhovoru autora s Davidem Gaberlem / 8. 9. 2021
4 elektronická korespondence z října 2021
5 z rozhovoru autora s Davidem Gaberlem / 8. 9. 2021
6 elektronická korespondence z října 2021
7 https://www.theguardian.com/cities/gallery/2017/may/11/street-stage-photographer-journey-david-gaberle-metropolight-in-pictures
8 https://elpais.com/elpais/2018/01/11/album/1515669343_692383.html#foto_gal_5
9 https://www.asociacefotografu.com/cz/aktuality/aktualne/239/osobnosti-ceske-fotografie-2018-vyhlaseny.html
10 https://www.amazon.com/Street-Photographers-Manual-David-Gibson/p/050054526X?fbclid=IwAR0HiNZRvcEBlY0URKqa4nckrRW-N3h-CY3CQP5_T5osCliUe5HM5yNHPo8
11 http://www.davidgaberle.com/4278525-metropolight





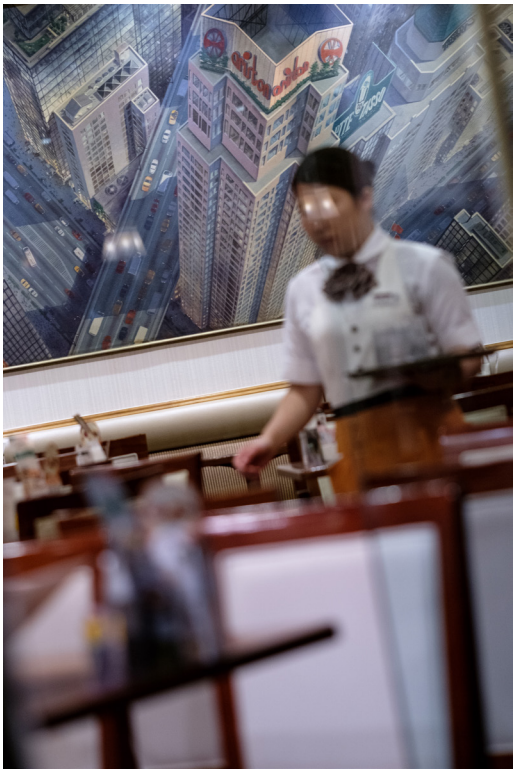





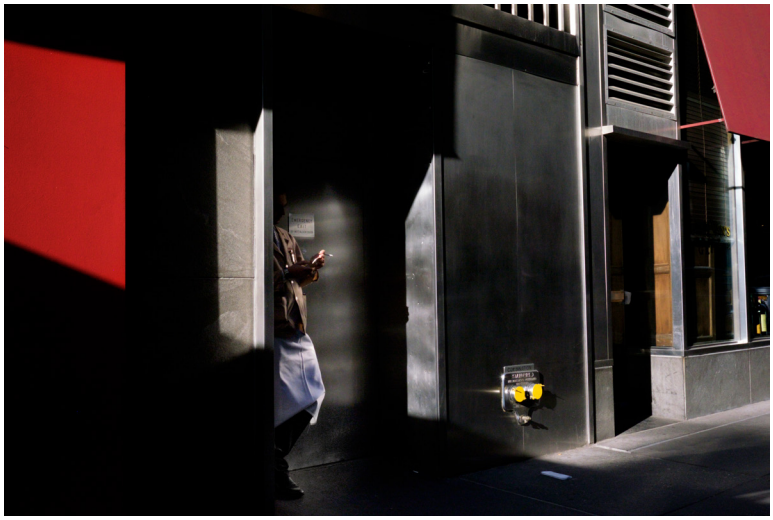







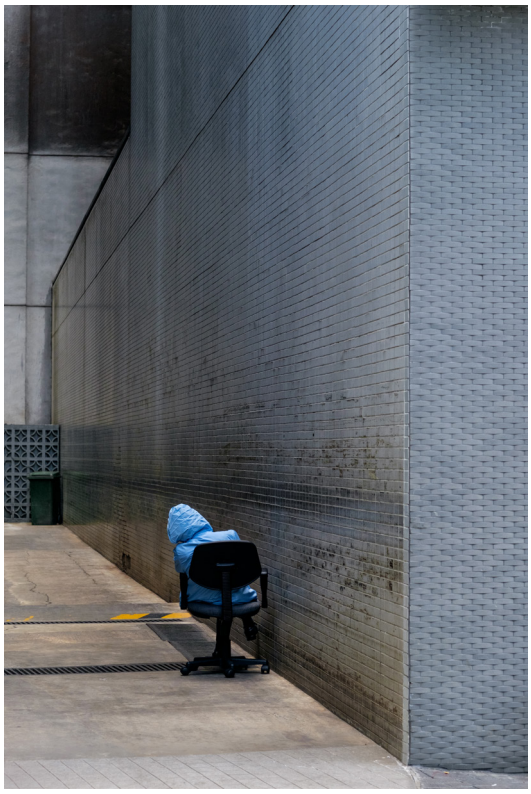










SICILIA
シシリア
SICILIA







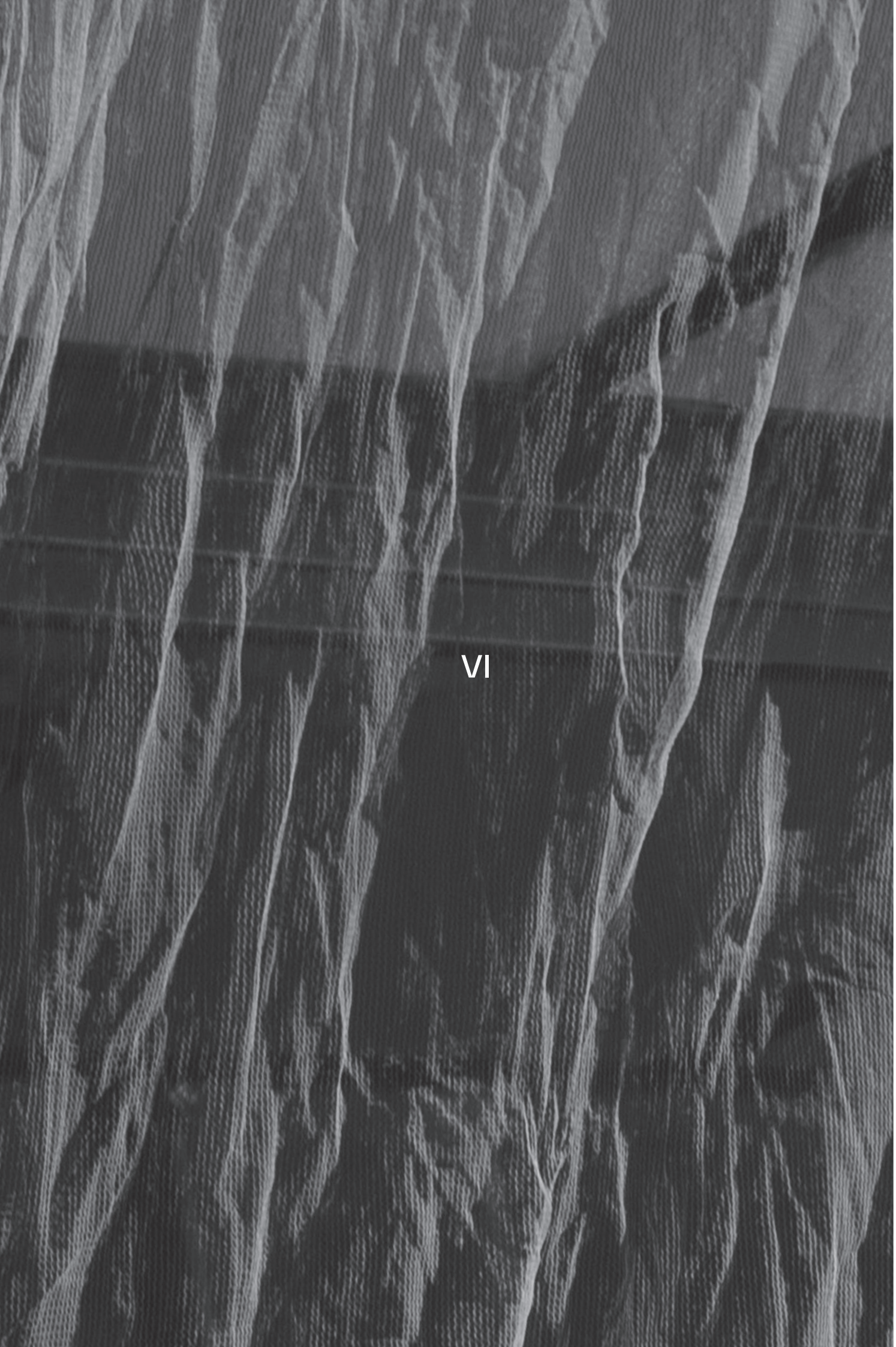

VI

NA PRAHU

Rok před vydáním knihy Metropolight zažíval David emočně silné období. Rozchod s partnerkou ho velice zasáhl a téměř celý rok nefotografoval. Zažíval období plné depresí. Z apatie ho postupně vytáhla motivace knihu dodělat a vzápětí i její úspěch. Na knihu se následně napojila i další pracovní nabídka. Ta přišla od Institutu plánování a rozvoje hlavního města Prahy (IPR), který mu nabídl výstavu snímků v nově zřízeném Centru architektury a městského plánování (CAMP). Tato organizace si na základě projektu Metropolight objednala Davida, aby podobným způsobem nafotografoval Prahu. Byla to pro něj velká výzva. Prahu znal velice důvěrně a ve srovnání s městy, která fotografoval, mu přišla obyčejná. Pokusil se zachytit okolí stanic metra, kde se architektura více podobala uhlazenému vzhledu kancelářských budov z Tokia nebo Londýna. Tento model mu ale v rodné Praze nefungoval a musel se postupně přizpůsobit osobitějšímu výrazu hlavního města. Téměř opustil centrum města a soustředil se víc na periferie. Místa na kterých cítil jinou energii, než kterou hledal u Metropolightu. „Začal jsem přicházet na to, že pracovat s málem je ten největší dar, protože si musíš věci uvědomovat daleko intenzivněji.“

Pro Davidovu práci to byl milník. Fotografie dříve stavěl na výrazné emoci, kombinaci zajímavé architektury se situacemi, které se v tomto prostředí děly. Nyní už nepotřeboval tak intenzivní vizuální vjem. „Najednou mi stačilo objevit jen zajímavé světlo, texturu nebo tvar,“ popisuje svoji změnu vnímání. Takto začal fotografovat i Prahu. Víc ho přitahovala ošuntělá místa a obyčejnost. Lidé se na jeho snímcích začali zmenšovat a stávali se jen drobnou součástí scény. Už do ní tolik nevstupovali svou energií. Postupně se z jeho fotografií úplně vytratili. Prahu fotografoval šest měsíců. Byl to intenzivní půlrok poznávání rodného města, při kterém David nachodil více než dva tisíce kilometrů a exponoval téměř padesát tisíc záběrů. Celý soubor fotografií je zároveň vizuálním důkazem proměny jeho vnímání. Začátek projektu se více podobal Metropolightu. Fotografie se ale postupně stávaly subjektivnějšími a vystihovaly víc Davidovy pocity než Prahu.

V Centru architektury a městského plánování byl nakonec celý projekt vystaven v únoru 2018. Kurátorem byl Tomáš Pospěch. Šlo o kombinaci fyzických fotografií a projekce na velkoplošném plátně. Díky několika výkonným, počítačem řízeným projektorům dostala výstava jiný rozměr. Slideshow založená na prolínání a řazení jednotlivých fotografií, které se navzájem doplňovaly a podporovaly, ve velkorysém formátu širokoúhlého plátna se zvukovým podkresem, dodala tomuto projektu na síle. Fotografie v této interaktivní podobě a velikosti vytvořily úplně jiný druh zážitku. O několik let později, v roce 2021, se Davidovy fotografie Prahy

objevily také na venkovní výstavě pořádané Českým centrem v Londýně. I tady autor využil multimediální formu. Ke každé fotografii si měl divák možnost pustit hudební stopu, která kopírovala emoci daného snímku. Bylo to poprvé, kdy David Gaberle použil tuto multimediální kombinaci. Sám namixoval zvuky a krátké hudební pasáže, které sluchově odpovídaly emoci, kterou vnímal divák při prohlížení konkrétní fotografie.





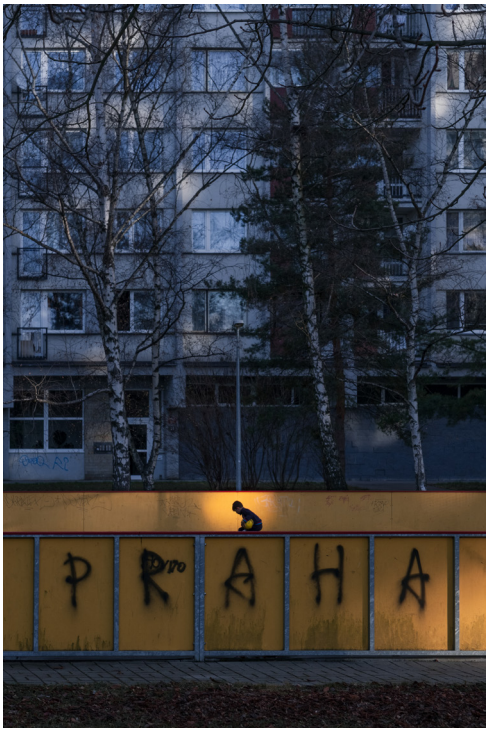



▲ z cyklu Looking for Prague





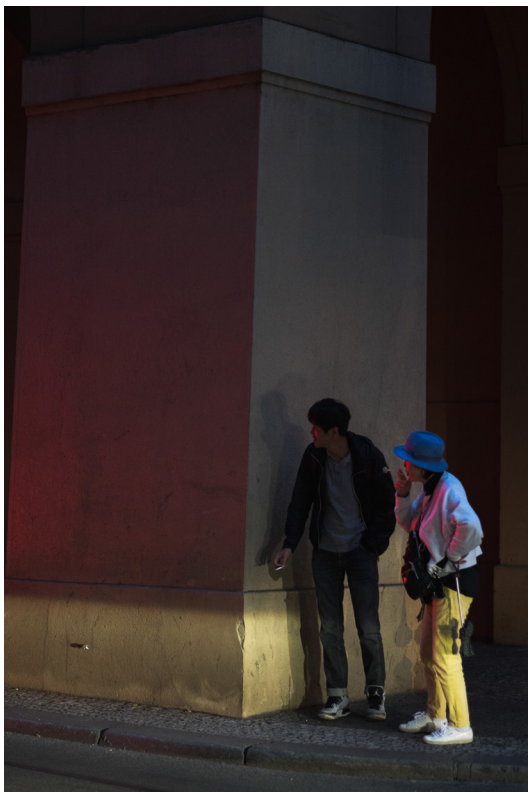

▲ z cyklu Looking for Prague

VII

NEÚSPĚCHY A ZMĚNY

Po výstavě v CAMPu se David rozhodl dál rozšiřovat své portfolio na cestách. Motivací mu byla i pobídka od fotografa Harryho Gruyaerta, aby se v červnu 2018 dostavil do Paříže ukázat v agentuře Magnum své snímky.

Nejprve se vydal do Kazachstánu, který byl pro Davida zásadní v jeho přerodu ze street fotografa do tvůrce subjektivního dokumentu. Velmi cíleně si v tamních městech všímal dospělých mužů. Toho, jak jsou oblečení a jak se k sobě navzájem chovají. Kazaši nosili většinou tmavé barvy a své mužství často zdůrazňovali nevinnými šarvátkami a strkanicemi ve veřejném prostoru. Koncept toho, jaké postavení má muž ve společnosti mít, je totiž hlavně v zemích bývalého Sovětského svazu velice dogmatický. Muži zde údajně více než kdekoliv jinde vnímají svou maskulinitu a jejich roli ve společnosti velice intenzivně a šablonovitě. Pokud muž vybočí z těchto konvencí, založených většinou na společenském růstu, vnímá to jako osobní selhání, které končí často sebevraždou.

Po měsíci v Kazachstánu strávil David Gaberle dva velmi důležité měsíce v Tokiu, které se mu už dříve osvědčilo jako místo plodné na úspěšné snímky. Tentokrát, pravděpodobně i pod vlivem trochu urputné snahy zlepšit své portfolio k přihlášce do agentury Magnum, se mu v hlavním japonském městě nedařilo. „Zažíval jsem tam jedno z nejtěžších období – často jsem měl problém se vůbec zvednout z postele.“

V Tokiu koncem léta 2018 narazil na informaci o účinnosti léčby mentálních stavů pomocí malého množství psychedelik, při kterém člověk necítí změněný stav vědomí. Podle mnoha studií má takové užívání pozitivní vliv na pracovní i soukromý život. Především aplikování stopového množství psychedelik otevírá větší míru kreativity a uživatel se cítí více v přítomnosti. Tato terapie bývá přirovnávána k rozježděné sjezdovce, kde jednotlivé stopy od lyží představují synapse spojující neurony. Mikrodávkami tripaminu nebo psylocibinu, což jsou účinné látky v LSD nebo v lysohlávkách, zasněžíme tyto stopy a můžeme tak vytvořit zcela nové synapse. Terapie pomocí psychedelik byla pro Davida zásadní. Byl to první dotyk s pocitem, že věci se mohou dít jinak, než je setrvačností blokovaná část mozku schopna ukázat.

Davidův vstup do agentury Magnum se nevydařil. Členství v této agentuře předchází komplikovaná cesta, kdy nominovaný fotograf musí několik let obhajovat svou práci, než se z něj stane kmenový člen. David nebyl bohužel vybraný ani do první vlny nominovaných členů. Toho roku dali členové agentury Magnum přednost Rafału Milachovi.

Díky mikrodávkování v sobě v té době začal David objevovat velké množství energie. Po návratu z Tokia a Paříže v Praze dále fotil a začal jezdit na kole, aby si trochu změnil perspektivu. To ho dovedlo k myšlence zúčastnit se závodu Ironman, který je složený právě z triatlonových disciplín. Po několik měsíců se celé dny připravoval na závod ve francouzském Nice, aby jen pár dnů před startem přišel na to, že není potřeba si nic dokazovat a přihlášku zrušil. Díky mikrodávkování byl dokonce schopen na několik týdnů začít vysazovat prášky bez katastrofálních dopadů.

V roce 2018 zároveň začal David také portrétovat kamarádku Terezu Patočkovou. Šlo o experiment na hranici portrétu a módy. Modelku zasazoval do prostředí města a jeho architektury. V rámci světelné atmosféry, tvarů a struktur vytvářel do jisté míry zátiší, kde byla portrétovaná součástí této scény. Jen výjimečně jí bylo vidět do obličeje a fotografie byly plné hravosti a spontánní energie. David v tomto souboru objevil zcela nový přístup k portrétu, kde je vše podřízeno atmosféře a portrétovaný je pouze nástroj, který ji dotváří.







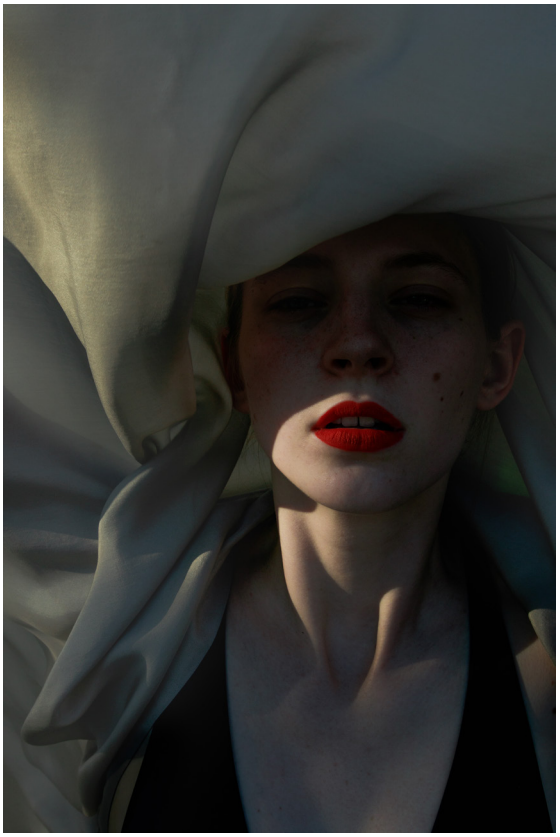



VIII

V USA pokračovala v roce 2018 kampaň #MeToo. Ženy ze showbusinessu začaly odhalovat své příběhy o tom, jak byly pod kariérním nátlakem zneužívány muži. David jako vystudovaný antropolog tušil, že je tady i druhá strana mince. Například muži v České republice končí svůj život sebevraždou čtyřikrát častěji než ženy. Právě v postkomunistických zemích je koncept maskulinity velice úzký. Většinou je to způsobené lokální výchovou a společenskými normami, které se týkají konkrétních zemí. Koncept muže je ve Francii podstatně rozvolněnější než v Kazachstánu, a proto francouzští muži neukončují svůj život fatálně tak často sami. Právě fenomén toho, co má muž ve společnosti být, cítil David silně nejen na sobě, ale viděl ho všude kolem sebe. Problémy otců jeho kamarádů a jistá míra neinformovanosti o této situaci v kombinaci s celosvětovým boomem hnutí #MeToo ho přivedly k myšlence na věc upozornit. „Přišlo mi, že se o bolesti chlapů nemluví a že je potřeba začít to otevírat."

David proto oslovil zástupce šéfredaktora Hospodářských novin a ten mu pomohl získat grant na projekt s názvem „Nejsi Sám". Smyslem bylo tento problém destigmatizovat a veřejně o něm začít mluvit. Koncept byl založený na anonymních výpovědích konkrétních mužů, kteří se pokusili o sebevraždu. Výpovědi se soustředily na to, co je k tomu vedlo, jaké problémy předcházely a jak se jejich postoj po neúspěšné sebevraždě změnil. David projekt celý koncipoval a zároveň si dal za úkol nafotit k němu vizuálně působivé snímky. I přesto, že někteří muži neměli problém ukázat svoji tvář, portréty, které vznikly, jsou anonymní, aby celý obrazový koncept držel pohromadě. Poloprůhledná laminátová deska se strukturou, postavená před obličejem portrétovaného zaručovala anonymitu a zároveň dodala fotografiím výtvarnou expresivitu a tajemství. Velkoformátové snímky byly součástí akcí spojených s diskusemi o tomto problému a zároveň i webu, který v rámci této kampaně vznikl. Projekt putoval po celé České republice a měl velkou odezvu. Celý tým nakonec získal cenu v kategorii Solution Journalism, tedy novinářství zaměřeném na řešení problémů.

Tento projekt byl zároveň i poslední částí Gaberleho fotografické tvorby v rámci ucelených souborů. David se nevzdal fotografování, ale podle svých slov trochu zmatečně dále objevoval hranice vlastního vnímání fotografie. Na začátku roku 2019 také podnikl krátký, ale zásadní výlet do Arménie. Země a její města ho vizuálně fascinovaly. Ošuntělost omlácených zdí, struktura a tvar ve své divokosti a neuspořádanosti pro něj byly zásadní. Téměř přestal fotografovat lidi.

„Focení lidí byla pro mě příliš silná emoce a já jsem chtěl hledat jiné vrstvy. Začala se mi ztrácet moje představa o tom, co má fotka být, můj vnitřní koncept. Tím jsem tam dostal víc vnitřní prožitek. Přestal jsem lovit představu a začal jsem vnímat fotku víc uvolněně.“

V té době David už učil na fotografických dílnách a po návratu z Arménie se také vydal na Ukrajinu, kde zároveň začal intenzivně meditovat a cvičit jógu a jeho vědomí se začalo pomalu rozšiřovat. Roku 2019 do jeho života vstoupila snaha o kultivaci duchovních prožitků.

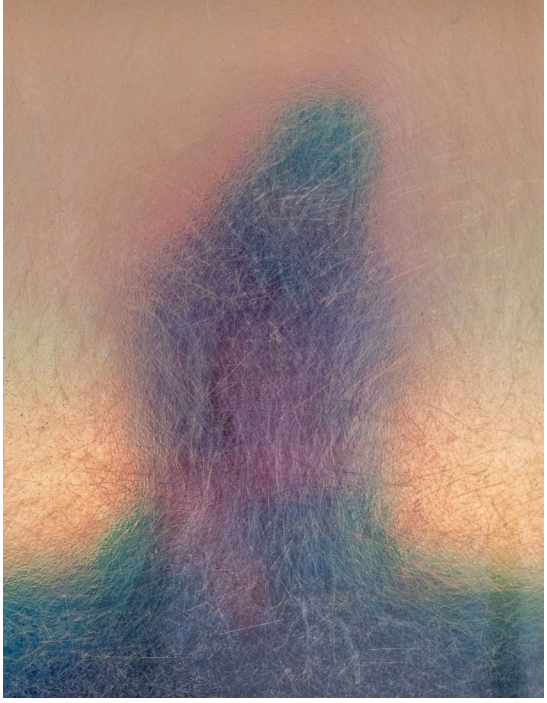

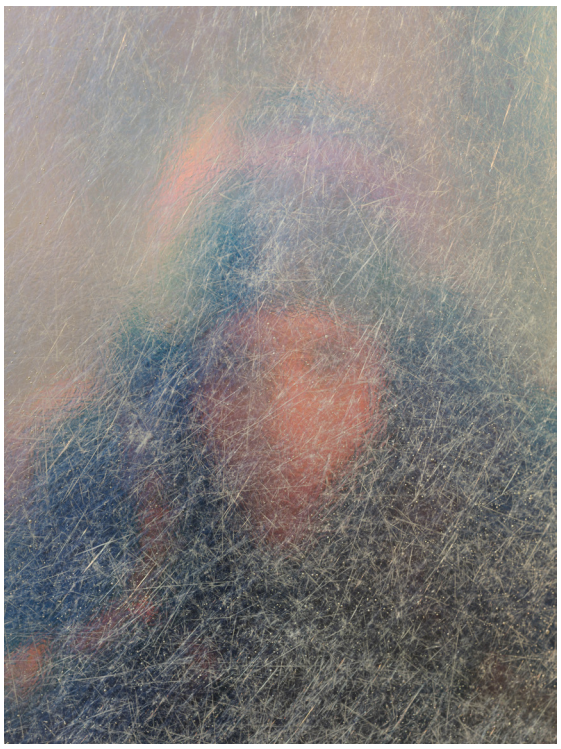

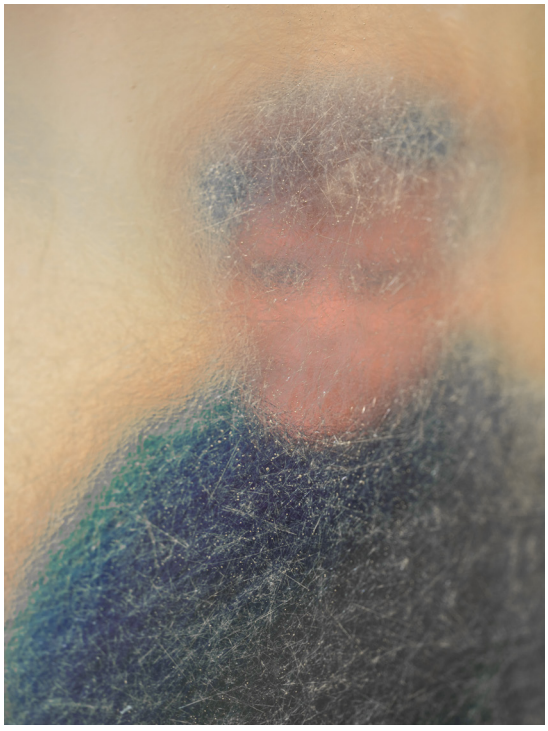





IX

NOVÁ KAPITOLA

Konkrétně šlo rozšiřování jeho vnitřních nástrojů pro práci s emocí a energií. David Gaberle se začal intenzivně věnovat hudbě. Na začátku všeho bylo pochopení, že umění jako celek, bez ohledu na žánr, funguje podobně. Zvuk může pracovat se stejnou emocí jako fotografie. Vysoké tóny mohou evokovat špičaté tvary a výraznou dynamiku, zatímco tóny hluboké působí na smysly opačně. David v hudbě našel nový způsob vyjádření a přestal fotografovat. Místo toho se celou energií vrhl na studium hudby a věnoval mu všechen svůj čas. Intenzivně trénoval hru na klávesy a do toho studoval teorii hudby. Samozřejmě využil svůj zápal pro věc a touha a chuť porozumět principu zvuku ho hnala vpřed. Na dva roky se zavřel doma a věnoval se pouze hudbě. Příležitostně pořádal fotografické workshopy, které ho zabezpečily po ekonomické a praktické stránce. Zvuk studoval jiným způsobem než konvenční hudebník. Snažil se pochopit princip zvuku, jeho frekvencí a tónů. Nalézal metodiku, jak hudba pracuje s lidskou emocí a postupně začal chápat, že principy jsou v podstatě stejné jako u fotografie nebo malby.

To, že celé umění je o prožitku autora, který je schopen tuto emoci propsat do svého díla. Samotný výstup v podobě fotografie, hudební stopy nebo obrazu je jen nosič tohoto pocitu. Umělec si v podstatě jen vybírá vhodný formát záznamu podle jeho praktických dovedností. Umění je tedy myšlenka převedená do fyzické podoby. Tento náhled Davidovi umožnil přemýšlet v širších souvislostech. Hodně se začal zajímat o kombinaci zvuku a obrazu jako komplexnějšího uměleckého výstupu. V prozatíém poslední fázi jeho fotografického života začal trpět neodbytným pocitem, že emoční rejstřík, který mu nabízí fotografie, není dostačující. To je typický znak osobního růstu všech výrazných autorů. Emoce, kterou cítí, je tak silná, že ji už nedokáže pojmout médium, s kterým pracují. Mnoho autorů tedy většinou přestane ke konci svého života pracovat. David se ovšem rozhodl stát se multimediálním tvůrcem a potenciál umění využít v celé škále. Jeho předpoklad takovýmto autorem být, potvrzuje fakt, že po roce a půl práce se zvukem se jeho instrumentální skladba stala součástí hudebního alba různých autorů. Toto album bylo distribuováno hudební společností Warner Music.

Během svých fotografických workshopů David Gaberle zjistil, že způsob, jakým svůj pohled a zkušenosti předává, pomáhá studentům udělat důležité kroky ve své tvorbě, které Davidovi samotnému trvaly podstatně déle. V rámci svého duchovního růstu a pochopení umění jako celku, začal vytvářet metodiku, jak toto zjištění předávat dále co nejúčinněji. Velice mu v tom pomohly knihy Jana Ámose Komenského. Zároveň začal cítit, že dětská mysl je pro vnímání prožitků spojených s uměním více otevřená. Z toho důvodu se rozhodl začít vytvářet vzdělávací systém pro děti.

Po zkušenosti s distanční výukou v období koronaviru přemýšlel více o formátu online výuky. Toto je prozatím závěrečná fáze Davidova života. Vzhledem k jeho nízkému věku a energetickému nadbytku ovšem můžeme očekávat, že tato bakalářská práce se v budoucnu stane popisem jen malé části Davidovy životní cesty. Pokud mohu odhadovat jeho budoucí kroky, budou směřovat spíše do pozice učitele, mentora nebo koordinátora konkrétních projektů.







▲ z cyklu Looking for Prague



ZÁVĚR

Mé první setkání s Davidem bylo spojené s fotografií a podobným pohledem na ni. Moje cesta se od té doby nezměnila. Stále vnímám fotografování jako svůj jediný autorský jazyk. Fotografuji od svých dvanácti let a mám pocit, že se díky této dlouholeté zkušenosti dokáži do snímků více propsat. David je v tomto ohledu zcela jiný autor. Způsob jeho uvažování a vášeň s jakou nasává informace ho ženou vpřed.

Začátky, kdy chtěl zachránit svět jako antropolog vystřídala kariéra fotografa. Hned po několika letech zkusil zažádat o členství v agentuře Magnum. To je čin, na který si většina z nás nedovolí ani pomyslet. Davida k tomu ovšem nevede egocentrismus, ale motivace dělat danou věc jak nejlépe dokáže. Pokud chce fotit, ve společnosti kolegů z Magna ze sebe dostane maximum. Toto je přesně vlastnost, která charakterizuje jeho život. On je vždycky ten, kdo mi ukazuje nově objevené fotografy a hudebníky. Jeho obsese získávat informace a aplikovat je do vlastní tvorby svým osobitým přístupem je jeho nejsilnější vlastnost. I přesto, že jsme tak odlišní, máme mnoho společného.

Ambice dobít svět nakonec vystřídaly pocity na nic netlačit. V tomto ohledu se změnil i David. Nyní v pozici multimediálního umělce dělá věci s rozvahou a nikam nespěchá. V jeho životě je více klidu a je to znát i na jeho práci. Jeho fotografie a zvukové výstupy jsou spíše nosičem pocitů. David se věnuje více své spirituální cestě než touze zachránit svět. Jeho tvorba je zralá a klidná. Oproti začátkům, kdy upozorňoval na společenské problémy jsou dnes jeho díla jen otiskem jeho nitra, bez ambicí zachránit nebo dobít svět. Při hledání vhodných nástrojů však David stále využívá svou neúnavnou touhu objevovat, učit se a dělat věci na 110 %.





▲ z cyklu Looking for Prague



XI

SPOLEČNÉ

2016 ▸ 100 Fujifilm X-Photographers
(Japonsko / Tokyo, Fujifilm Headquarters)

2017 ▸ Et Cetera: Fotografie
(Česká republika / Praha, Galerie 1)

▸ Bucharest Photoweek Festival
(Rumunsko / Bukurešť, Galerie ANAV)

2019 ▸ Fujifilm X-Photographers
(Česká republika / Praha, Mánes Gallery)

SAMOSTATNÉ

2018 ▸ Na Prahu
(Česká republika / Praha, CAMP)

▸ Maskulit
(Česká republika / Praha, Leica Gallery Café)

▸ Radek Kalhous & David Gaberle,
Winter Swimmers & Metropolight – Otužilci a Metropolight
(Polsko / Vratislav, Galeria Photo-Gen)

2019 ▸ Metropolight
(Česká republika / Praha, Kasárna Karlín)

2021 ▸ Looking for Prague – Hledání Prahy
(Velká Británie / Londýn, Czech Centre in London)



IIX

JMENNÝ REJSTŘÍK / LITERATURA / ODKAZY

JMENNÝ REJSTŘÍK

- Campany, David 21
- Cole, Teju 21
- Gruyaert, Harry 15, 33
- Haas, Ernst 16
- Kolář, Viktor 15
- Komenský, Jan Ámos 41
- Kratochvíl, Antonín 21
- Leiter, Saul 15
- Mack, Michael 21
- Milach, Rafał 33
- Nedvěd, Milan 20, 21
- Patočková, Tereza 34
- Pinkhassov, Gueorgui 15, 16, 18
- Pospěch, Tomáš 28
- Shore, Stephen 16
- Simmel, George 20
- Ueda, Shoji 16

LITERATURA

- GIBSON, David: The Street Photographer's Manual. London, Thames and Hudson 2020, ISBN 050054526X

  zadal jsem to takto: https://www.citacepro.com/dok/SA8ndhUKvhD3UglU?kontrola=1

  informace jsem našel tady: https://www.photoeye.com/bookstore/citation/TH092/

- GRUYAERT, Harry: Edges. London, Thames & Hudson 2018, ISBN 9780500545058

  zadal jsem to takto: https://www.citacepro.com/dokument/8og1YJSQfT49CTDh

  informace jsem našel tady: https://thamesandhudson.com/harry-gruyaert-edges-9780500545058

- HAMMERSLEY, Martyn – Atkinson, Paul: Ethnography: Principles in practice London, Taylor & Francis 2019, ISBN 9781138504462

  zadal jsem takto: https://www.citacepro.com/dokument/fMIAR0Hk67k9apXb

  informace jsem našel tady:

  https://www.routledge.com/Ethnography-Principles-in-Practice/Hammersley-Atkinson/p/book/9781138504462

- HÉBEL, François – Nonas, Richard: Harry Gruyaert. London, Thames & Hudson 2015, ISBN 9780500544488

  zadal jsem takto: https://www.citacepro.com/dokument/8WdY7ckjImWsP6Au

  informace jsem našel tady: https://thamesandhudson.com/gruyaert-harry-9780500544488

- KOMENSKÝ, Jan Ámos: Labyrint světa a ráj srdce, Praha, Nestor, 2001, ISBN 80-89000-26-6

  zadal jsem takto: https://www.citacepro.com/dokument/no9pSbezuflEbU9B

  informace jsem našel tady: https://www.databazeknih.cz/dalsi-vydani/labyrint-sveta-a-raj-srdce-479407?lang=cz

- LEARY, Timothy a kol.: Psychedelie. Trilogie o halucinogenech. Praha, Levné knihy Kma, 2000, ISBN 80-86425-97-5

  zadal jsem takto: https://www.citacepro.com/dokument/htIkvkQSTa1YXZ5r

  informace jsem našel tady: https://www.databazeknih.cz/knihy/psychedelie-trilogie-o-halucinogenech-30967

- LEITER, Saul: Early Color, Göttingen, Steidel, 2006, ISBN 978-3-86521-139-2

  zadal jsem takto: https://www.citacepro.com/dokument/9HOCPS143NjIy24Q

  informace jsem našel tady: https://steidl.de/Books/Early-Color-2936435359.html

- PINKHHASOV, Gueorgui: Sighwalk, London, Phaidon press, 1998, ISBN 13: 9780714838090

  zadal jsem takto: https://www.citacepro.com/dokument/yIFu6HCENEq1pqQw?kontrola=1

  informace jsem našel: https://www.amazon.com/Sightwalk-Gueorgui-Pinkhassov/dp/0714838098

- SIMMEL, Georg: On Individuality and Social Forms, Chicago, The University of Chicago Press, 1971, ISBN 9780226757766

  zadal jsem takto: https://www.citacepro.com/dokument/F5BwHQXDYQpsHF0o

  informace jsem našel: https://press.uchicago.edu/ucp/books/book/chicago/G/bo3622859.html

ODKAZY

- Osobnosti české fotografie 2018 vyhlášeny, Asociace profesionálních fotografů, Praha, 2018

  dostupné z:

  https://www.asociacefotografu.com/cz/aktuality/aktualne/239/osobnosti-ceske-fotografie-2018-vyhlaseny.html

  zadal jsem takto: https://www.citacepro.com/dokument/493JzVJ9KBDQvzdL

- Los mejores libros de fotografía del 2017, El País, Spain, 2017

  dostupné z: https://elpais.com/elpais/2018/01/11/album/1515669343_692383.html#foto_gal_2

  Zadal jsem takto: https://www.citacepro.com/dokument/AXmTjOhz1kYmmYhG

- SIMMEL, Georg: The Metropolis and Mental Life. Chicago, University of Chicago Press, 1972

  dostupné z:

  https://www.blackwellpublishing.com/content/bpl_images/content_store/sample_chapter/0631225137/bridge.pdf

  zadal jsem takto: https://www.citacepro.com/dokument/PsIXMr0YBTuPIRIK

- „The street is a stage“: photographer David Gaberle's urban journey – in pictures. The Guardian. United Kingdom: Guardian News & Media, 2022

  dostupné z:

  www.theguardian.com/cities/gallery/2017/may/11/street-stage-photographer-journey-david-gaberle-metropolight-in-pictures

  zadal jsem takto: https://www.citacepro.com/dok/X8SvWjZQK8FcyYDk?kontrola=1


XIII

DAVID GABERLE
RADEK KALHOUS

Bakalářská práce

Slezská univerzita v Opavě
Filozoficko-přírodovědecká fakulta v Opavě
Institut tvůrčí fotografie
Opava 2022

Vedoucí bakalářské práce: doc. Mgr. Josef Moucha
Normostran vlastního textu: 18
Počet znaků včetně mezer: 33 773